

§ 142

**Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Paavo Arhinmäen ym. talousarvioaloitteesta Helsingissä
on maailman toimivimmat lähiöt -investointisuunnitelman laatimi-
seksi**

HEL 2021-002882 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki investoi merkittävästi lähiöihin. Lautakunta katsoo, että mahdollisia lisäkohden-
nuksia pitäisi suunnata erityisesti kaupunkiuudistusalueiden kaupunkiti-
lan laadun ja palvelujen parantamiseen, mutta samalla huomioida
mahdollisia aukkoja muiden alueiden palveluissa. Yleisesti lautakunta
katsoo, että koko kaupungin kannattaa jatkaa palveluverkkotarkastelua
yhteistyössä asukkaiden, yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kans-
sa. Tietoa palvelujen saavutettavuudesta ja laadusta tulee käyttää vuo-
sittain investointien kohdentamisessa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää koko kaupungin kattavan palve-
lutason arvioinnin tekemistä tärkeänä. Toimialan palveluilla on paljon
liityntäpintoja erityisesti kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kau-
punkiympäristön palveluiden tilojen ja alueiden kanssa. Vapaa-ajan
palvelujen parantaminen on keskeinen osa syrjäytymisen ehkäisemistä
ja asuinalueiden yhdenvertaisuuden ja houkuttelevuuden toteutumista.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi 14.01.2020 palveluverkon
suunnitteluperiaatteet ja lähellä olevien vapaa-ajan palvelujen suunnit-
teluperiaatteet, joiden mukaan kulttuurin ja vapaa-ajan palvelujen
suunnittelua ohjaa jatkossa tavoite, että seuraavien palvelujen tulisi löy-
tyä helsinkiläisille läheltä:

- turvallinen kokoontumis- ja harrastustila nuorille, esimerkiksi nuori-
sotila
- kirjasto
- mahdollisuus omatoimiseen liikkumiseen ja liikuntaan
- julkinen taide
- varattava liikuntatila, esimerkiksi koulun liikuntasali
- kaupunginosa- ja kulttuuritapahtumat mahdollistavia paikkoja

Suunnitteluperiaatteet eivät ole palvelulupaus, vaan ne ohjaavat jat-
kossa tehtäviä palveluverkon tarkasteluja ja investointeja. Suunnittelu-
periaatteet parantavat mahdollisuuksia arvioida eri alueiden palveluta-

21.09.2021

soa. Valmistelutyö osoitti myös selvästi tarpeen tarkentaa kaupungin omaa palvelustrategiaa.

Toimialan keskeisenä painopisteenä ja sitovana tavoitteena vuonna 2021 on palvelustrategiatyö, jossa toimialan palvelukokonaisuudet tuottavat konkreettiset kuvaukset palvelujen tuottamisen strategiasta ja tämän työn lopputuloksena määritellään, mitä palveluja kaupunki tuottaa itse, mitä se tavoittelee avustustoiminnallaan, missä palveluissa se tekee yhteistyötä ja mitkä palvelut se rajaa oman toimintansa ulkopuolelle.

Palvelustrategiatyön tavoitteena on kehittää yhteistyötä muun toimija-verkoston (ekosysteemi) kesken. Yhteistyön kehittäminen tarkoittaa toimialan omien palvelujen kyvykkyyksien tunnistamista suhteessa muun kulttuurin ja vapaa-ajan toimijaverkoston kyvykkyyksiin ja vahvuuksiin. Kaupungin tekemät palvelustrategiset valinnat vaikuttavat suoraan yleishyödyllisten yhteisöjen ja yritysten toimintamahdollisuuksiin.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tekee kiinteätä ja säännöllistä yhteistyötä tilatarpeiden ja alueiden suunnittelussa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kaupunkiympäristön toimialan eri palveluiden kanssa.

Helsingin, Kuopion ja Turun kaupungit ovat käynnistäneet syksyllä 2020 DigiPAVe 2.0 -yhteishankkeen, joka tähtää palveluverkkosuunnittelun digitalisaatioon. Hankkeessa edetään kasvatuksen ja koulutuksen toimialan koulu ja varhaiskasvatus palvelut edellä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala näkee tärkeäksi laajentaa jatkossa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palveluihin ja siihen otetaan ekosysteemi näkökulma kaupungin oman palvelutuotannon rinnalle. Helsinki, Turku, Tampere, Vantaa, Espoo ja Oulu ovat myös yhdessä tilanneet Turun yliopistolta selvityksen koronan vaikutuksesta palvelujen ja tilojen käyttöön.

Helsingin kaupunki on valittu mukaan ympäristöministeriön Lähiöohjelmaan vuosiksi 2020–2022. Valtion poikkihallinnollisella Lähiöohjelmalla vahvistetaan esikaupunkialueiden kokonaisvaltaista kehittämistä ja ehkäistään niiden eriytymistä. Helsingin Lähiöohjelma-hankkeet sijoittuvat kaupunki uudistusalueille. Helsinki on käynnistänyt uudenlaisen poikkitoimialaisen kaupunki uudistuksen mallin, jonka pilottialueiksi on valittu Malminkartano-Kannelmäki, Malmi sekä Mellunkylä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on aktiivisesti mukana kaupunki uudistusalueiden suunnittelussa. Toimiala on mm. avannut uuden matalan kynnyksen harrastushallin Malminkartanoon, on nostanut Kontulan ostoskeskuksessa sijaitsevien palvelujen uudistamisen yhdeksi merkittävimmistä investointihankkeistaan sekä osallistuu Malmin entisen lentokentän tilapäiskäyttöön virkistytymiseen, ulkoiluun ja tapahtumiin.

Toimialan suunnitteluperiaatteiden ja palvelustrategian jatkoksi on tarkoitus käynnistää toimialan tilojen osalta palveluverkkosuunnitelma, jossa huomioidaan myös kaupungin yhteisen toimitilastrategian linjaukset. Kulttuurin ja vapaa-ajan talousarvioehdotuksessa ei ole varauduttu koko kaupungin kattavan palvelutason arvioinnin tekemiseen vaadittaviin hankintoihin, mutta osallistuminen arviointiin on mahdollista työajan kohdentamisella hankkeeseen. Palvelutason arvioinnin osalta tärkeätä olisi, että siitä muodostuisi työkalu jatkuvaan arviointiin erillisen raportin sijaan.

Palveluverkkolinjaukset ja palvelustrategia yhdessä kaupungin strategian, käyttötalouden raamin ja investointibudjetin kanssa muodostavat kehykset palveluverkon suunnittelulle.

Käsittely

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Poistetaan ensimmäisestä kappaleesta lause:

”Lautakunta ei kuitenkaan kannata investointisuunnitelmaa, joka on erillinen jo suunnitelluista kehittämissuunnitelmista tai kehitysohjelmista.”

Ja muutetaan virke muotoon:

”Lautakunta katsoo, että mahdollisia lisäkohdennuksia pitäisi suunnata erityisesti kaupunki uudistusalueiden kaupunkitilan laadun ja palvelujen parantamiseen, mutta samalla huomioida mahdollisia aukkoja muiden alueiden palveluissa.”

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Veronika Honkasalon vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Matti Kuusela, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87783
matti.kuusela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, Helsingissä on maailman toimivimmat lähiöt - investointisuunnitelma, Arhinmäki Paavo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki investoi merkittävästi lähiöihin. Lautakunta ei kuitenkaan kannata investointisuunnitelmaa, joka on erillinen jo suunnitelluista kehittämissuunnitelmista tai kehitysohjelmista. Lautakunta katsoo, että mahdollisia lisäkohdennuksia pitäisi suunnata kaupunki-uudistusalueiden kaupunkitilan laadun ja palvelujen parantamiseen. Yleisesti lautakunta katsoo, että koko kaupungin kannattaa jatkaa palveluverkkotarkastelua yhteistyössä asukkaiden, yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Tietoa palvelujen saavutettavuudesta ja laadusta tulee käyttää vuosittain investointien kohdentamisessa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää koko kaupungin kattavan palvelutason arvioinnin tekemistä tärkeänä. Toimialan palveluilla on paljon liityntäpintoja erityisesti kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kaupunkiympäristön palveluiden tilojen ja alueiden kanssa. Vapaa-ajan palvelujen parantaminen on keskeinen osa syrjäytymisen ehkäisemistä ja asuinalueiden yhdenvertaisuuden ja houkuttelevuuden toteutumista.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi 14.01.2020 palveluverkon suunnitteluperiaatteet ja lähellä olevien vapaa-ajan palvelujen suunnitteluperiaatteet, joiden mukaan kulttuurin ja vapaa-ajan palvelujen suunnittelua ohjaa jatkossa tavoite, että seuraavien palvelujen tulisi löytyä helsinkiläisille läheltä:

- turvallinen kokoontumis- ja harrastustila nuorille, esimerkiksi nuorisotila
- kirjasto
- mahdollisuus omatoimiseen liikkumiseen ja liikuntaan
- julkinen taide
- varattava liikuntatila, esimerkiksi koulun liikuntasali
- kaupunginosa- ja kulttuuritapahtumat mahdollistavia paikkoja

Suunnitteluperiaatteet eivät ole palvelulupaus, vaan ne ohjaavat jatkossa tehtäviä palveluverkon tarkasteluja ja investointeja. Suunnitteluperiaatteet parantavat mahdollisuuksia arvioida eri alueiden palvelutasoa. Valmistelutyö osoitti myös selvästi tarpeen tarkentaa kaupungin omaa palvelustrategiaa.

Toimialan keskeisenä painopisteenä ja sitovana tavoitteena vuonna 2021 on palvelustrategiatyö, jossa toimialan palvelukokonaisuudet tuottavat konkreettiset kuvaukset palvelujen tuottamisen strategiasta ja tä-

män työn lopputuloksena määritellään, mitä palveluja kaupunki tuottaa itse, mitä se tavoittelee avustustoiminnallaan, missä palveluissa se tekee yhteistyötä ja mitkä palvelut se rajaa oman toimintansa ulkopuolelle.

Palvelustrategiatyön tavoitteena on kehittää yhteistyötä muun toimijaverkoston (ekosysteemi) kesken. Yhteistyön kehittäminen tarkoittaa toimialan omien palvelujen kyvykkyyksien tunnistamista suhteessa muun kulttuurin ja vapaa-ajan toimijaverkoston kyvykkyyksiin ja vahvuuksiin. Kaupungin tekemät palvelustrategiset valinnat vaikuttavat suoraan yleishyödyllisten yhteisöjen ja yritysten toimintamahdollisuuksiin.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tekee kiinteätä ja säännöllistä yhteistyötä tilatarpeiden ja alueiden suunnittelussa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kaupunkiympäristön toimialan eri palveluiden kanssa.

Helsingin, Kuopion ja Turun kaupungit ovat käynnistäneet syksyllä 2020 DigiPAVe 2.0 -yhteishankkeen, joka tähtää palveluverkkosuunnittelun digitalisaatioon. Hankkeessa edetään kasvatuksen ja koulutuksen toimialan koulu ja varhaiskasvatus palvelut edellä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala näkee tärkeäksi laajentaa jatkossa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palveluihin ja siihen otetaan ekosysteemi näkökulma kaupungin oman palvelutuotannon rinnalle. Helsinki, Turku, Tampere, Vantaa, Espoo ja Oulu ovat myös yhdessä tilanneet Turun yliopistolta selvityksen koronan vaikutuksesta palvelujen ja tilojen käyttöön.

Helsingin kaupunki on valittu mukaan ympäristöministeriön Lähiöohjelmaan vuosiksi 2020–2022. Valtion poikkihallinnollisella Lähiöohjelmalla vahvistetaan esikaupunkialueiden kokonaisvaltaista kehittämistä ja ehkäistään niiden eriytymistä. Helsingin Lähiöohjelma-hankkeet sijoittuvat kaupunkiudistusalueille. Helsinki on käynnistänyt uudenlaisen poikkitoimialaisen kaupunkiudistuksen mallin, jonka pilottialueiksi on valittu Malminkartano-Kannelmäki, Malmi sekä Mellunkylä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on aktiivisesti mukana kaupunkiudistusalueiden suunnittelussa. Toimiala on mm. avannut uuden matalan kynnyksen harrastushallin Malminkartanoon, on nostanut Kontulan ostoskeskuksessa sijaitsevien palvelujen uudistamisen yhdeksi merkittävimmistä investointihankkeistaan sekä osallistuu Malmin entisen lentokentän tilapäiskäyttöön virkistäytymiseen, ulkoiluun ja tapahtumiin.

Toimialan suunnitteluperiaatteiden ja palvelustrategian jatkoksi on tarkoitus käynnistää toimialan tilojen osalta palveluverkkosuunnitelma, jossa huomioidaan myös kaupungin yhteisen toimitilastrategian linjaukset. Kulttuurin ja vapaa-ajan talousarvioehdotuksessa ei ole varauduttu koko kaupungin kattavan palvelutason arvioinnin tekemiseen vaaditta-

21.09.2021

viin hankintoihin, mutta osallistuminen arviointiin on mahdollista työajan kohdentamisella hankkeeseen. Palvelutason arvioinnin osalta tärkeätä olisi, että siitä muodostuisi työkalu jatkuvaan arviointiin erillisen raportin sijaan.

Palveluverkkolinjaukset ja palvelustrategia yhdessä kaupungin strategian, käyttötalouden raamin ja investointibudjetin kanssa muodostavat kehykset palveluverkon suunnittelulle.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 22.9.2021 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle Paavo Arhinmäen ja 14 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta Helsingissä on maailman toimivimmat lähiöt -investointisuunnitelman laatimiseksi. Aloite kokonaisuudessaan on liitteenä.

Lauta- ja johtokuntien on käsiteltävä talousarvioaloitteista annettavat lausunnot samanaikaisesti talousarvioehdotusten kanssa. Lausunnoissa on selvitettävä, miten aloitteessa esitetyt toimenpiteet on otettu huomioon talousarvioehdotuksessa.

Aloitteesta on pyydetty lausuntoa myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta, kaupunkiympäristölautakunnalta ja sosiaali- ja terveyslautakunnalta.

Lausuntoa ei aikataulusyistä voi panna pöydälle.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Matti Kuusela, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87783
matti.kuusela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, Helsingissä on maailman toimivimmat lähiöt - investointisuunnitelma, Arhinmäki Paavo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 108